

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoVP/17/2026
Identifikačné číslo spisu:	3123210803
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3123210803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C. O., narodenej X. O. XXXX, Z., K. - I. X, proti žalovaným 1/ X. Z., narodenému XX. O. XXXX, Z., Z. XXXX/XX, 2/ S. Z., narodenej X. E. XXXX, Z., Z. XXXX/XX, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 80C/59/2023 a o dovolaní žalobkyne proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne z 26. novembra 2025 sp. zn. 11Co/47/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 20. februára 2025 č. k. 80C/59/2023 - 108 zamietol návrh na pribratie Verejného ochrancu práv do konania (I.), konanie neprerušil (II.), konanie o určenie, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX, k. ú. Z. zastavil (III.), žalobu zamietol (IV.) a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalobkyňa povinná zaplatiť právnomu zástupcovi žalovaných 1/ a 2/ do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozhodnutia vydá vyšší súdny úradník (V.).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. novembra 2025 č. k. 11Co/47/2025 - 189 rozhodol o odvolaní žalobkyne tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III., IV. a V. potvrdil (I.) a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II.).

3. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) podala osobne dňa 16. marca 2026 dovolanie, spísané a podpísané priamo žalobkyňou bez právneho zástupcu. Dovolateľka okrem dovolacích dôvodov označených § 419 písm. e), f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP podala v obsahu dovolania aj žiadosť pre NS SR o výnimku alebo ustanovenie

advokáta dovolacím súdom a súčasne navrhla začať prejudiciálne konanie na SDEÚ pre porušenie práva EÚ členským štátom SR z dôvodu, že § 429 ods. 1 CSP označila za nezlučiteľný s čl. 2 a čl. 19 ods. 1 ZEÚ a porušujúci čl. 47 Charty základných práv EU. K danému v rámci podaného dovolania súčasne doložila prílohu (č. 1. 230), v ktorej predmetné požiadavky a návrhy bližšie rozvila.

3.1. Dovolaiteľka žiadala o udelenie výnimky z povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní a umožnenie konať jej osobne alebo alternatívne požiadala o ustanovenie právneho zástupcu na účely dovolacieho konania podľa čl. 3 CSP, pričom zároveň uviedla, že Centrum právnej pomoci je „nanič, nepomôže jej, koná nezákonne, porušuje GDPR“. Žiadosť o udelenie výnimky z povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní alebo alternatívne o ustanovenie právneho zástupcu dovolacím súdom oprela o tvrdenia, že má z minulosti zlé skúsenosti, kedy advokát porušil jej procesné práva, na základe čoho má objektívne odôvodnený strach z ďalšieho poškodenia zo strany advokátov a na základe čoho pre ňu povinné zastúpenie advokátom predstavuje traumatizujúcu situáciu. Na základe daného namietla porušenie princípov ESPP a nezlučiteľnosť požiadavky povinného zastúpenia advokátom s právom EÚ, čl. 2 a čl. 19 ZEÚ, prečo jej nesmie byť prílišným formalizmom zmarený prístup k súdu. Dovolaiteľka z dôvodu preukázania jej traumatického zážitku, vydania rozsudku vo veci porušenia práva advokáta v minulosti a jej schopnosti sama sa zastupovať žiadala o výnimku z § 429 CSP. Alternatívne požiadala o ustanovenie právneho zástupcu dovolacím súdom s tým, že dovolací súd prevezme zodpovednosť za služby advokáta. Alternatívnu žiadosť o ustanovenie advokáta dovolacím súdom ďalej odôvodnila skutočnosťou, že bez právneho zastúpenia by nemohlo prebehnúť dovolacie konanie, vyhľadanie advokáta na vlastnú zodpovednosť je pre ňu neúnosné a nedôstojné a ustanovenie advokáta je jediným spôsobom zabezpečenia jej práv. Záverom žiadala o vyloženie procesných pravidiel v súlade s čl. 3 CSP a to ústavnou konformne a umožnenie jej prístupu k dovolaciemu súdu.

4. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 80C/59/2023 - 239 z 10. apríla 2026, doručeným žalobkyni dňa 17. apríla 2026, vyzval žalobkyňu v lehote 10 dní na doplnenie dovolania predložením dokladu preukazujúceho nadobudnutie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa a súčasne ju poučil, že ak dovolanie v zmysle výzvy súdu nedoplní v stanovenej lehote, dovolací súd dovolanie odmietne.

5. Žalobkyňa - dovolateľka podaním doručeným súdu prvej inštancie 4. mája 2026 podala (okrem iného) sťažnosť proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 80C/59/2023 - 239 z 10. apríla 2026 s tým, že sa jedná o absurdnú požiadavku a neprístojnú šikanu nezlučiteľnú s čl. 2 ZEÚ. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 80C/59/2023 - 257 z 19. mája 2026 predmetnú sťažnosť dovolateľky zamietol z dôvodu správneho procesného postupu vyššieho súdneho úradníka s odkazom na § 429 ods. 2 písm. a) CSP.

6. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po preskúmaní veci, teda z hľadiska splnenia podmienok dovolacieho konania zistil, že podmienky podľa § 429 CSP neboli splnené, a preto je podľa § 447 písm. e) CSP potrebné dovolanie odmietnuť.

7. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

8. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Pre stručné odôvodnenie v súlade s § 451 ods. 3 CSP dovolací súd uvádza, že žalobkyňa bola v rozhodnutí odvolacieho súdu (č. k. 11Co/47/2025 - 189 z 26. novembra 2025) riadne v zmysle § 393 ods. 1 CSP poučená o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o

povinnosti spísania dovolania a iných podaní dovolateľa advokátom a aj o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní. Zároveň odvolací súd strany konania poučil o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci podľa § 160 ods. 2 CSP.

10. Z podaného dovolania v spojení so žiadosťou žalobkyne o výnimku z § 429 CSP, t. j. povolenia zastupovať sa v dovolacom konaní sama bez právneho zastúpenia advokátom, alternatívne v spojení so žiadosťou o ustanovenie jej advokáta dovolacím súdom s tým, že dovolací súd za konanie advokáta prevezme zodpovednosť, je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že žalobkyňa podala dovolanie bez splnenia povinnosti podľa § 429 ods. 1 CSP. Žalobkyňa zároveň napriek výzve súdu prvej inštancie (č. k. 80C/59/2023 - 239 z 10. apríla 2026) nepreukázala splnenie výnimky podľa § 429 ods. 2 CSP, teda nepreukázala vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, pričom súčasne bola poučená podľa § 447 písm. e) CSP o odmietnutí dovolania v prípade nesplnenia podmienky podľa § 429 CSP.

11. Keďže dovolateľka v dovolacom konaní zastúpená advokátom podľa § 429 ods. 1 CSP nie je a dovolateľka nepreukázala ani splnenie niektorej z podmienok podľa § 429 ods. 2 CSP, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne smerujúce proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne z 26. novembra 2025 č. k. 11Co/47/2025 - 189 je potrebné odmietnuť z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP.

12. Pre doplnenie dovolací súd aj s ohľadom na žiadosť žalobkyne o poskytnutie výnimky zo splnenia podmienok podľa § 429 CSP, alternatívne o ustanovenie advokáta dovolacím súdom (predložené aj ako príloha k dovolaniu) uvádza nasledovné. Dovolateľka žiadala o výnimočný prístup zo strany dovolacieho súdu v dovolacom konaní z hľadiska podmienok, ktorých splnenie predchádza vecnému dovolaciemu prieskumu (teda bez ich splnenia nie je možné podrobiť rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaciemu prieskumu) a to konkrétne len voči jej osobe, pričom poukázala na čl. 3 Základných princípov CSP. Ustanovenie § 429 ods. 1 CSP je však kogentným ustanovením zákona nepripúšťajúcim udelenie výnimky zo splnenia tejto povinnosti, o to skôr, pokiaľ je toto požadované len ako rýdzo individuálny počín dovolacieho súdu voči jednému konkretizovanému účastníkovi konania, kedy zároveň zákon v zmysle § 447 písm. e) CSP sankcionuje nesplnenie povinnosti zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní podľa § 429 CSP stanovením povinnosti dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť. Zároveň nie je možné opomenúť princíp rovnosti strán konania vyplývajúci z čl. 6 ods. 1 Základných princípov CSP („Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.“) a súčasne z čl. 47 ods. 3 Ústavy SR („Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.“), ku ktorých porušeniu by prišlo priznaním akéhokoľvek výnimočného prístupu voči jednej strane konania zo strany súdu (okrem prípadov predpokladaných zákonom, napr. v sporoch s ochranou slabšej strany). Záverom dovolací súd dáva do pozornosti čl. 13 ods. 2 Základných princípov CSP, v zmysle ktorého zákon ustanoví, kedy je zastúpenie povinné a v ktorých prípadoch je strana sporu povinná byť zastúpená advokátom (viď § 429 CSP).

13. Dovolací súd preto s poukazom na vyššie uvedené v zmysle § 447 písm. e) CSP odmietol dovolanie žalobkyne z dôvodu, že bolo podané bez splnenia podmienok podľa § 429 CSP a to bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.